

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

**Збірник матеріалів
III Всеукраїнської науково-практичної
on-line конференції
(Суми, 22-23 листопада 2018 року)**

Суми
Сумський державний університет
2018

УДК 336.71(477)

П78

Редакційна колегія:

І. О. Школьник, д-р екон. наук, проф.
(головний редактор);

І. І. Рекуненко, д-р екон. наук, проф.;

С. В. Леонов, д-р екон. наук, проф.;

Т. Г. Савченко, д-р екон. наук, проф.;

І. І. Д'яконова, д-р екон. наук, проф.;

І. В. Белова, д-р екон. наук, доц., проф.;

О. О. Снявська, канд. екон. наук, ст. викл.;

В. В. Койбічук, канд. екон. наук, ст. викл.

Рекомендовано до видання

*вченою радою Сумського державного університету
(протокол № від 13 грудня 2018 року)*

П78 **Проблеми** та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України : збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної on-line конференції (Суми, 22–23 листопада 2018 року) / Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС» Сумського державного університету. – Суми : Сумський державний університет, 2018. – 331 с.

Збірник містить тези доповідей учасників III Всеукраїнської науково-практичної on-line конференції «Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України» (м. Суми, 2018 р.).

Розраховане на фахівців фінансової та банківської систем, керівників і спеціалістів підприємств усіх форм власності, науковців і студентів закладів вищої освіти.

УДК 336.71(477)

© Сумський державний університет, 2018

УДК 658.14

Клименко Альона Вікторівна,
студент II курсу магістратури,
Сумський державний університет, м. Суми
Пігуль Наталія Георгіївна,
к.е.н., доцент,
Сумський державний університет, м. Суми

ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА НЕЇ

У сучасних умовах розвитку економіки України фінансова стійкість підприємства відіграє дуже важливу роль, адже саме вона найкраще характеризує його фінансовий стан. Позитивні значення показників фінансової стійкості мають особливо вагомe значення для ефективного функціонування підприємства та постійного зростання його економічного потенціалу. Саме тому на сьогоднішній день необхідною передумовою стабільного розвитку підприємства та одним з головних елементів фінансового менеджменту є управління фінансовою стійкістю.

Трактуюванні сутності поняття «фінансова стійкість підприємства» приділяли увагу багато українських та зарубіжних вчених: Крухмаль О.В., Савицька Г.В., Привалов В.П., Білик М.Д., Хелферт Е. та інші.

Аналіз праць вказаних авторів говорить про суперечність підходів до визначення сутності поняття. Деякі з вчених характеризують фінансову стійкість як довготривалу платоспроможність. Інші говорять про те, що це оптимальна структура та склад оборотних активів. Третя група вчених вважає, що це стабільна діяльність підприємства в довгостроковому періоді, яка визначається співвідношенням власного та позикового капіталу та його ефективним використанням.

Таке різноманіття підходів до визначення фінансової стійкості підприємства, безумовно, свідчить про багатогранність

поняття. З метою об'єднання ключових характеристик цієї економічної категорії пропонуємо під фінансовою стійкістю підприємства розуміти спроможність підприємства стабільно працювати та розвиватися, підтримуючи оптимальне співвідношення власного та пози кого капіталу і не зважаючи на зміни та ризики зовнішнього і внутрішнього середовища.

На фінансову стійкість впливають різні фактори, як внутрішнього, так і зовнішнього, щодо підприємства походження: структура та динаміка витрат, галузева належність, структура послуг, розмір статутного капіталу, стан майна і фінансових ресурсів, рівень платоспроможності, конкуренція, економічні умови господарювання, зовнішньоекономічні зв'язки, податкова, кредитна, фінансова, облікова, інвестиційна політика тощо. Та найважливішими факторами, від яких залежить фінансова стійкість підприємства, є саме внутрішні чинники, такі, як якість управління прибутком підприємства та структурою його позикових і власних коштів [1].

З метою підвищення рівня фінансової стійкості підприємства доцільно здійснювати її оцінку, використовуючи наступні групи показників:

- абсолютні, які відображають рівень забезпеченості запасів джерелами формування;
- відносні, які характеризують фінансову стійкість підприємства з точки зору структури і стану майна та джерел формування капіталу;
- поріг рентабельності та запас фінансової міцності [3].

Слід зазначити, що промисловість є однією з основних галузей економічної діяльності України, що, згідно із статистичними даними, налічує 42026 підприємств, серед них 0,5% - великих, 11,3% - середніх і 88,2% - малих підприємств промисловості. Ці підприємства забезпечують робочими місцями 2151,6 тис. осіб та реалізують продукції на 2817768,9 млн. грн. Показники діяльності промислового сектора є головним фактором

соціально-економічного розвитку, адже внесок промислових підприємств до валового внутрішнього продукту становить близько 20%, тоді як частка сільського господарства знаходиться на рівні 8%. Отже, використовуючи дані Державної служби статистики, нами була проведена оцінка фінансової стійкості промислових підприємств України [2]. Динаміку відносних показників фінансової стійкості підприємств промисловості наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Динаміка відносних показників фінансової стійкості підприємств промисловості України за 2013-2017 рр.

Показники	Рік					Відхилення (+/-) за весь період
	2013	2014	2015	2016	2017	
Коефіцієнт автономії	0,38	0,29	0,21	0,19	0,17	-0,21
Коефіцієнт фінансування	0,62	0,71	0,79	0,81	0,83	0,21
Коефіцієнт фінансового важеля	0,63	0,41	0,25	0,23	0,21	-0,42
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,34	0,45	0,55	0,52	0,52	0,18
Коефіцієнт короткострокової заборгованості	0,52	0,62	0,73	0,76	0,78	0,26
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,43	-0,84	-1,41	-1,41	-1,48	-1,05

Отже, за даними таблиці 1, можна зазначити, що показники фінансової стійкості підприємств промисловості України протягом 2013-2017 рр. не відповідають нормативним значенням та мають негативну тенденцію до зменшення. Коефіцієнти автономії та фінансування говорять про те, що промислові підприємства мають значну залежність від позикових коштів. Так, у 2017 році частка власних ресурсів становила лише 17% у загальній сумі фінансових ресурсів суб'єктів

господарювання. Коефіцієнт фінансування протягом усього періоду збільшується, що свідчить про значну фінансову залежність підприємств від залучення позикових коштів. Коефіцієнт фінансового важеля зменшується та у 2017 році становить 0,21. Це означає, що на 1 грн. позикового капіталу припадає 0,21 грн. власного капіталу.

Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів збільшувався протягом 2013-2017 рр. Це свідчить про посилення залежності підприємства від кредиторів у довгостроковій перспективі. Коефіцієнт маневреності власного капіталу зменшився протягом усього періоду на 1,05 і вказує на те, що частка власного капіталу підприємств, яка перебуває в мобільній формі значно знизилася.

Таким чином, проаналізувавши відносні показники фінансової стійкості, можна зробити висновок, що підприємства промисловості України мають підвищувати рівень фінансової стійкості. Насамперед цього можна досягти за допомогою збільшення обсягу реалізації якісної продукції, виконаних робіт чи наданих послуг, розмірів прибутку та підвищення рівня рентабельності підприємства в цілому.

Список використаних джерел

1. Міокова Г.І. Фактори впливу на фінансову стійкість підприємства / Г.І. Міокова // Наукові записки КНТУ. – 2011. – Вип. 11. Ч.1. – С. 12-15.
2. Показники балансу великих та середніх підприємств за видами економічної діяльності [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України // Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Школьник І.О. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник./ За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 368 с.